

port betaald

Postnl

GROEI & BLOEI

Afd. Heerenveen
en Omstreken

DE LAATSTE GROENE NIEUWSBERICHTEN

oktober, november, december 2020

tuincentrum
de Koning

**Meerweg 3
8507 CA Rohel**

**Telefoon: (0513) 55 13 31
Telefax: (0513) 55 11 66
www.tuincentrum-dekoning.nl**

Visser Plant

Boomkwekerij / Plantencentrum

Bûtewei 12, 8408 HC Lippenhuizen

Tel.: (0513) 46 15 78 Fax: (0513) 46 01 52

www.visserplant.nl

GESPECIALISEERD IN:

*Bomen, Heesters, Coniferen, Bosplantsoen,
Rhododendrons, Klimplanten, Bamboes,
Italiaanse Import, enz., enz.*

De best gesorteerde kwekerij v/h Noorden

Leden Groei en Bloei ontvangen op vertoon van pasje 5% korting

GROEI & BLOEI

VAN HET BESTUUR.....

Op 21 september jl. hebt u, als algemene leden vergadering, mij benoemt tot voorzitter van Groei&Bloei afdeling Heerenveen en Omstreken.

Dit is dus de eerste keer dat ik mij als nieuwe voorzitter tot u richt in een kort voorwoord van deze Groene Nieuwsberichten. Dit is daarbij de laatste keer dat deze verschijnt in de papieren versie want vanaf januari gaan wij, zoals u weet, over op de digitale Nieuwsbrief. Jannie Koster blijft gelukkig nog bestuurslid zodat wij nog volop gebruik kunnen maken van haar inzet en ervaring.

Spijtig is het dat Dicky Nagelhout om gezondheidsredenen genoodzaakt zag zich terug te trekken als bestuurslid. Wij wensen haar uiteraard een spoedig herstel toe en hopen haar op korte termijn weer te mogen ontmoeten op een van de vele activiteiten.

Corona mag dit jaar dan veel roet in het eten hebben gegooid wat betreft ons jaarprogramma, maar voorzichtig kunnen we weer uitvoering geven aan onze activiteiten en tot nu toe met succes.

Het bestuur en de werkgroepen hebben inmiddels invulling gegeven aan een uitgebreid en gevarieerd programma voor volgend jaar. Dit programma is als bijlage toegevoegd aan deze nieuwsberichten.

Wat voor nu geldt ... geldt ook voor volgend jaar: alle activiteiten worden beoordeeld op de dan geldende RIVM richtlijnen en activiteiten gaan alleen door als daaraan wordt voldaan.

En mocht het zo'n regenachtige dag zijn dat u toch niets in de tuin kunt doen, ga dan nog eens naar onze website om al die leuke foto's eens te bekijken van de verschillende excursies en de groenmarkt.

Vriendelijke groet
Albert van der Toolen, voorzitter

Komende activiteiten in 2020

Ledenavonden

Van 20.00-22.00 uur in het Nordwin college in Heerenveen

Dinsdag 20 oktober

Passieavond voor en door leden

Maandag 16 november

Wilde bijen, hun planten en beheer

Overige activiteiten

Zaterdag 3 oktober

paddenstoelen excursie

Zaterdag 10 oktober

Plantenruil

Groene Passieavond voor en door leden

Dinsdag 20 oktober

Met Trijntje Köhler en Albert van der Toolen

Trijntje gaat vertellen over: ***Mijn droomtuin, mijn passietuin: een pluktuin.***

Mijn droom was om na mijn pensionering een soort pluktuin aan te leggen. Dit is aardig gelukt, al pluk ik voornamelijk zelf en is de tuin niet toegankelijk voor mensen die graag een boeketje willen plukken. Ik wil graag vertellen hoe de tuin ieder jaar weer een pluktuin wordt, wat er groeit en bloeit en wat er met de boeketjes gebeurt. In mijn pluktuin komen twee passies bij elkaar: tuinieren en bloemschikken.

Het product daarvan zijn de de boeketjes "boerentuin". Ik wil ik graag laten zien welke combinaties van bloemen ik daarbij gebruik. Dahlia's vormen daarbij de basis.

Albert gaat vertellen over: ***De tuin van Ineke en Albert***

In 2016 zijn Ineke en ik verhuisd van Harlingen naar Nieuwehorne, omdat wij een huis zochten met een grotere tuin. Of eigenlijk zochten we een tuin met een huis. Na een lange zoektocht vonden we een plek die aan onze eisen voldeed. De plek vonden we prachtig, maar de tuin voldeed niet aan wat wij mooi vinden. We hebben een plan gemaakt op basis van onze wensen en zijn toen voortvarend te werk gegaan. Met kraantje en trekker heel veel verwijderd en een totaal nieuwe indeling en beplantingsplan gerealiseerd.

Waarom hebben de keuzes gemaakt die we gemaakt hebben en bleken dat wel de goede keuzes?

Zou u het ook zo aangepakt hebben of misschien heel anders?

Ledenavond: Maandag 16 november

**Onderwerp: Wilde bijen, biodiversiteit en een mooie tuin;
een nieuwe uitdaging ?**

Spreker: Wankja Ferguson

In deze lezing gaat het over wilde bijen, hun planten en beheer, hoe zorg te dragen voor meer biodiversiteit.

tuinbladsnijder op rolklaver

Vrijwel iedereen die zich voor tuinen en hun beplanting interesseert weet inmiddels wel dat bestuivers, zoals o.a. de bijen, nectar en/of stuifmeel nodig hebben. Ook kent iedereen de honingbij. Toch is het vaak veel minder bekend, dat er naast de honingbij wel 356 andere soorten bijen bestaan en wat de voorwaarden voor het voortbestaan van deze 'wilde bijen soorten' zijn.

Zaad- en vruchtvorming van planten is voor mens en dier belangrijk. Een zo groot mogelijk biodiversiteitsbehoud is daarbij van belang voor de verscheidenheid van dieren die van deze bronnen afhankelijk zijn.

Bestuivers zoals o.a. wilde bijen houden biodiversiteit in stand. Sommige planten hebben een exclusieve relatie met bepaalde bijensoorten.

Moshommel

Daarom is het belangrijk de beplanting aan te passen aan de behoeften van deze zogeheten stuifmeelspecialisten.

Kan dat dan in tuinen, vraagt u zich misschien af? En wordt mijn tuin dan geen rommelzooitje? Ja, het kan. Integendeel, veel van de planten die de stuifmeelspecialisten nodig hebben (en dat zijn zo'n 80 soorten wilde bijen) zijn werkelijk prachtige inheemse tuinplanten.

Wat is er fijner dan het gericht toepassen van planten in een tuin of openbare ruimte die niet alleen een lust voor het oog zijn én ook een functie hebben voor het behoud van de biodiversiteit? Door aandacht te besteden aan de planten die nodig zijn voor het behoud van wilde bijen, besteedt u indirect ook aandacht aan het behoud van vogels, vleermuizen en heel veel andere dieren. Wat is er mooier dan een volledige biodiversiteit, ook al kunnen we het niet eten, het genieten van de fleur van de planten en het gezoem van de insecten is op zichzelf vaak al genoeg.

geelstaartklaverzandbij

Wankja Ferguson, Landschapsecologe,
tuinontwerpster, beplantingsadvies met
een accent op diervriendelijke tuinen.
www.vlindererbij.nl

Excursie Paddenstoelen in het Drents-Friese Wold Zaterdag 3 oktober 2020

In de herfst staat het Drents-Friese Wold vol met paddenstoelen. Paddenstoelen spreken enorm tot de verbeelding; er is dan ook een grote verscheidenheid in vormen en kleuren. De gids van Staatsbosbeheer neemt ons mee door het bos. Hij laat ons kennismaken met verschillende soorten en vertelt over hun belangrijke taak in de natuur. Kortom, het wordt een leerzame middag in dit prachtige natuurgebied.

Buitencentrum Drents-Friese Wold Staatsbosbeheer
Adres: Terwisscha 6a, 8426 SJ Appelscha
Datum/tijd: zaterdag 3 oktober 2020 om 13.00 uur
Kosten: leden €6,- ; niet-leden €7,50.

Graag uiterlijk 26 september 2020 opgeven via johanna.feenstra@hotmail.com
Er kunnen maximaal 20 personen aan deze excursie deelnemen. Bij minder dan 10 opgaven gaat de excursie niet door.

Plantenruil

Zaterdagochtend 10 oktober

In het najaar is er weer gelegenheid om planten en stekken te ruilen. Iedereen die bij het opruimen van de tuin iets over heeft, kan dit inbrengen.

Datum: **zaterdag 10 oktober van 10.00 - 11.00 uur.**

Adres: Koningin Wilhelminaweg 16 in Heerenveen.

Margje en Evert Koelma zijn weer onze gastvrouw en gastheer.

In verband met de coronabeperkingen gaat het ruilen nu op een wat andere manier. Om voldoende afstand van elkaar houden maken we deze keer gebruik van het parkeerterrein naast de woning van de familie Koelma. Daar hebben we meer ruimte voor het uitstallen en ruilen. Verdere instructies krijgt u ter plaatse van bestuursleden (in groene bodywarmer).

Verder houden we de gewone spelregels aan.

* **Vóór 10.00 uur** gaan we de planten uitstallen. Het is handig als je naast de naam van de planten of stekken die je inbrengt, ook je eigen naam vermeldt, zodat anderen weten aan wie ze vragen kunnen stellen.

* Rond 10.00 uur is er koffie/thee en kan het aanbod bezichtigd worden.

* Er wordt pas geruild als het startsein (bel) heeft geklonken.

Evenals voorgaande jaren zal Johan Bergsma aanwezig zijn met een collectie voorjaarsbollen. De bollen zijn te koop.

De plantenruil is een heel gezellige gebeurtenis waarbij we van elkaars ervaringen kunnen leren. De plantenruil is alleen bedoeld voor Groei & Bloei-leden. Leden van andere afdelingen zijn van harte welkom.

Laatste Groene Nieuwsberichten

Daar zit je dan, bezig met het uitzoeken van de stukjes voor de Groene Nieuwsberichten. En dat voor het laatst.

Vanaf 2008 was ik redacteur van onze Groene Nieuwsberichten. Leuk werk? Ja! Met elkaar deel je het schrijven van de aankondigen van lezingen, excursies, en andere activiteiten. Goed opletten of alles er wel in staat; kloppen de data, de kosten, de andere afspraken?

Al een heel aantal jaren hielp Dicky Nagelhout mee als redactielid. Onder andere met alles nalezen en corrigeren, want twee zien meer dan één.

En superbelangrijk was natuurlijk ook Aaltje Blom. Zij verzorgde het uiterlijk van de Groene Nieuwsberichten. Elke keer kwam ze weer met een fraaie en uitnodigende omslag en met een mooie indeling voorzien van foto's en illustraties.

En nu? Nu gaan we digitaal. Alleen het jaarprogramma (dat u hierbij ingesloten vindt) kan nog als tastbaar feit op het prikbord worden opgehangen.

Voor alle verdere informatie wordt u nu afhankelijk van de digitale Nieuwsbrief. Deze wordt maandelijks rondgestuurd naar alle leden en belangstellenden die hun mailadres aan ons hebben doorgegeven.

We hebben helaas nog niet de mailadressen van al onze leden. Als u op de hoogte wil blijven van ons verenigingsnieuws, geef dan snel uw mailadres aan ons door (via: postma.schreuder@planet.nl).

Er gaat dus heel wat veranderen, maar in een bepaald opzicht ook weer niet. U kunt nog steeds kopij bij ons inleveren. Heeft u iets leuks beleefd of iets interessants te melden en wilt u dat met onze leden delen? Aarzel dan niet en stuur het naar ons op!

Met redactionele groet,
Ieke Schreuder

Inderdaad Ieke, de laatste.

Meer dan 10 jaar was het elke 3 maanden puzzelen om de stukjes zo te plaatsen dat elke pagina een afgerond geheel was, foto's erbij zoeken en soms wat smokkelen met spaties.

Het aantal pagina's moest deelbaar door 4 worden, anders krijg je lege bladzijden.

Een mooie foto zoeken voor de omslag, aanpassen aan het seizoen, ik zal het missen, ik heb het altijd met veel plezier gedaan, dank voor de prettige samenwerking.

Maar gelukkig hebben we de website en de nieuwsbrief nog, daar kan ik ook nog heel wat energie in kwijt.

Groet, Aaltje Blom

Bessenkooi

Wat was ik altijd trots op mijn rode, zwarte en kruisbessen in de groentetuin. En niet te vergeten de aardbeien en frambozen.

Ook de vogels (in alle soorten en maten) waren er trots op. Lekker vonden ze het ook.

Geen net bleef heel, aangezien de vastgekomen vogels zo snel mogelijk bevrijd moesten worden als ze daarin vast kwamen te zitten.

Dus besloot ik de eeuwige strijd achter me te laten en een kooi te laten maken. U weet wel, zo'n hele grote, ook wel eens gezien tijdens de tuinreizen van Groei en Bloei.

De kooi werd geplaatst op een zonnige plaats, ergens anders in de tuin.

Tevreden en vol vertrouwen plaatste ik de frambozen en wijnbessen aan de achterkant. De bessen kwamen in het midden en de aardbeien vooraan. Nu kon niets meer mis gaan. De zon kwam ook overal tussen!

Vol verwachting keken Teun (mijn man) en ik naar de volle struiken en plantjes. De aardbeien waren bijna rood. Tot onze schrik verdwenen ze van de een op de andere dag. Ik zag bij een gat in de grond nog een paar liggen. Nu waren de muizen zo brutaal om ze op te eten, veilig binnen een kooi waar onze twee katten niet bij konden komen. Wat een pech... voor ons dan!

Totdat ik las dat mollen jonge muisjes best wel lekker vonden. Groot was mijn vreugde toen ik de natuur zijn gang liet gaan en de kooi vol mollengangen zat. Moet kunnen, niet waar? Wel, Teun was niet zo blij met de mollen aangezien hij het gras maait. Maar goed, je moet concessies doen!

Dit jaar (de kooi staat nu anderhalf jaar) zag ik toch weer aardbeien los op de grond liggen, half opgeeten. Wat nu weer?!!

Ik liep langs de kooi en tot mijn verbazing zag ik meneer of mevrouw winterkoninkje dwars door het gaas van de kooi vliegen! Ach... ze hebben een prachtig nestje gebouwd in ons prieel, daar staken 4 snaveltjes naar buiten. De snaveltjes moeten natuurlijk gevoed worden!

Wat is tuinieren toch een uitdaging waarvan je intens kunt genieten en lachen als er zoveel andere levende wezens gebruik van maken!

En de bessen en aardbeien delen we gewoon, we hebben genoeg!

Irmgard Behage

Impressie dagexcursie naar Utrecht en Groenekan

Verheugd dat we elkaar weer eens konden ontmoeten en ook wel wat in spanning hoe de excursie in coronatijd zou gaan verlopen, stonden 23 leden op vrijdag 4 september om 8.00 uur 's ochtend klaar toen de grote touringcar van Paulusma Reizen kwam aanrijden.

Met een mondkapje op en wat uit elkaar zittend, reisden we vlot naar de Botanische Tuinen Utrecht. We waren wat minder spraakzaam dan normaal, maar dat kwam waarschijnlijk door de mondkapjes.

Na een bekertje koffie met cake hadden we twee uur om de tuinen te bekijken (officieel was er een tijdslot van twee uur).

We kwamen heel weinig andere bezoekers tegen, dus hadden wij alle ruimte om de mooie borders en grote rotstuijn te bewonderen. Heel interessant was onder meer de grote border met geneeskrachtige kruiden en planten.

Het was prachtig weer. De heerlijke lunch die we in een tasje kregen uitgereikt konden we buiten op verspreid staande bankjes nuttigen. Dus eigenlijk waren we meer dan twee uur in de tuinen.

Daarna vertrokken we naar een kwekerij in Groenekan, waar we hartelijk welkom werden geheten. De Bijenkans is een kleinschalige biologische kwekerij van planten waar vlinders, hommels en tal van andere insecten op afkomen.

Guido van Rijkom, de kweker, vertelde enthousiast over zijn werk. En natuurlijk werden er ook weer veel bijzondere plantjes gekocht.

Op hetzelfde terrein is ook de biologische zelfoogsttuin Kansrijk, waar we in de theetuin zelfgemaakte vruchtensap of kruidenthee hebben gedronken.

Al met al was het heel leuke excursie met een afwisselend programma en er was ruimte genoeg om met elkaar in gesprek te gaan.

Foto's van deze dagexcursie staan op de website van onze afdeling en op de omslag van deze Groene Nieuwsberichten

Jannie Koster – van Leeuwen

Uit de oude doos

Gevonden in een Groei en Bloei van 1963.

De vereniging werd toen nog voluit de Koninklijke Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkunde genoemd of kortweg De Maatschappij.

In die tijd werden jaarlijks landelijke Floralia tentoonstellingen georganiseerd door de Maatschappij. In 1963 was dat in Leeuwarden. In combinatie met een beurs ter gelegenheid van de opening van de nieuwe Frieslandhal. Het totaal aantal bezoekers werd niet vermeld maar tijdens die 6 dagen kon de maatschappij 225 nieuwe leden bijschrijven....

grote lisdodde

– Uit een artikel van Dr. Fop I. Brouwer (wie herinnert zich zijn karakteristieke stem nog??) Over Rietsigaren. Dit zijn de bloevormen van lisdodden. We kennen de grote lisdodde (*Typha latifolia* L.) en de kleine lisdodde (*Typha angustifolia*). Ze komen voor in veen en moerasgebieden. De bladen zijn rietachtig en blauwgroen van kleur. De bloeiwijzen zijn cilindervormige aren waarin de mannelijke bloempjes boven de vrouwelijke bloempjes geplaatst zijn. De vrouwelijke bloempjes vormen na windbestuiving de karakteristieke sigaren.

kleine lisdodde

Behalve het formaat is er nog een kenmerkend verschil tussen de grote en de kleine lisdodde: Bij de grote zit het mannelijke deel direct boven het vrouwelijke deel. Bij de kleine lisdodde zitten er enkele centimeters tussenruimte tussen de twee bloeiwijzen.

Gevonden in het blaadje KMTP Heerenveen uit 1993 (de voorloper van de Groene Nieuwsberichten)

– Een stukje over oude appelrassen meldt het ras Syden Hemdje. Hoe zou die gesmaakt hebben?

– In december deden niet minder dan 619 kinderen mee aan het maken van kerststukjes.

– voor de plantjesruil: we gooien teveel weg waar we een ander mee kunnen plezieren.

Bestuur Groei & Bloei **afd. Heerenveen en Omstreken**

Voorzitter: Albert van der Toolen
Buitenweg 18, 8414 MA Nieuwehorne
06-46603739; mail: avdt@ziggo.nl

Secretaris: *Ieke Schreuder*
Stellingenweg 15, 8421 DA Oldeberkoop
0516-451287; mail: postma.schreuder@planet.nl
en mail: info@heerenveen.groei.nl

Penningmeester: *Jan Aandewiel*
Hogeveensweg 2, 8415 AE Bontebok
0513-631687 / 06-20548122; mail: aandewiel.jan@gmail.com
IBAN-rek. NL97 INGB 0001 1814 80 t.n.v. KMTP Heerenveen

Lid Algemeen: *Jannie Koster - van Leeuwen*
Kromme Warren 26, 8539 RX Echtenerbrug
0514-542333; mail: jkvl@ziggo.nl

Overig

Ledenadministratie: *Willy Dommerholt*
1^e Compagnonsweg 74, 8415 AD Bontebok
0513-542610; mail: wildv@upcmail.nl

Webmasters: *Aaltje Blom, Dicky Nagelhout*
mail: blomkes@wxs.nl
website: www.heerenveen.groei.nl

Redactie Digitale Nieuwsbrief:
Ieke Schreuder, Aaltje Blom, Dicky Nagelhout
mail: postma.schreuder@planet.nl

tuinen en beplantingen

ontwerpen advies
realisatie en onderhoud

De tuin ; waar mens en natuur elkaar ontmoeten

welkoop

- Alles voor uw tuin en dier
- Deskundig advies
- Dichtbij en vertrouwd
- Altijd vriendelijke medewerkers

Welkom bij Welkoop!

www.welkoop.nl

HEERENVEEN

Jousterweg 16,
Tel.: 0513 - 625115

Dagexcursie Utrecht en Groenekan

